

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

MARSVINSLUND

SILKEBORG KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	17.06.2015
Besigtiget af:	Troels Ø. Jørgensen
Journalnummer:	2015-7.82.07/740-0001
Kommune:	Silkeborg Kommune
Adresse:	Marsvinslundvej 10A, 8620 Kjellerup
Betegnelse:	Marsvinslund
Fredningsår:	1918
Omfang:	<i>Hovedbygningen (1654, forlænget i 1700-tallet)</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Cirka 12 kilometer syd for Viborg ligger Marsvinslund

Fredningen omfatter hovedbygningen, der består af to sammenbyggede fløje, hvoraf den længste del er opført i rødt opstreget bindingsværk over sortmalet syld med hvidkalkede tavl. Den vestvendte gavl er omsat i grundmur.

Taget er et stråtag med halvvalm. I rygningen sidder i alt fire skorstenspiber. På begge sider findes en stråttækt frontkvist og ved tagfoden på havesiden findes en lille stråttækt kvist med et vindue. Mod gården er kvisten trukket et fag frem fra facaden, og foruden en bom med en klokke findes en urskive på gavltrekanten.

Mod øst er en tilbygning opført vinkelret på hovedlængen. Den er opført i grundmur og ligeledes stråttækt med halvvalm mod syd.

Vinduerne er traditionelt udførte med to rammer og småt opsprossede ruder. Hoveddøren er en tofløjet fyldingsdør malet brun og grøn. Omkring døren findes en markant portal udført i træ. På portalen er malet ”Jørgen Marsvin anno 1654”. På den anden side af frontkvisten findes et tilsvarende dørparti, ligeledes med portal. På havesiden findes en hvidmalet havedør med fyldinger og glasfelter.

I det indre findes en velbevaret planløsning med køkken, kammer og grovkøkken i den østlige ende. Herefter flere stuer en suite og på tagetagen ved kvistene findes værelser. Resten af tagrummet er uudnyttet. I tagrummet ses trækonstruktioner, der bærer loftet i de store stuer uden midterafstøtning, og tillige en udvidelse mod vest, hvor lofthøjden er hævet.

Der findes ældre og oprindelige fyldingsdøre med gerichter og beslåning samt panelvægge, loftstukkatur, plankegulve samt ovnnicher. I den østlige del af stueetagen er flere gulve med ældre klinker eller korkfliser. Omtrent midt i huset findes en ældre trætrappe med balustre af udskårne brædder.

— BYGNINGSHISTORIE

Marsvinslund er opført i det tidligere Lysgård Herred, af Jørgen Marsvin omkring 1654, og i løbet af 1700-tallet forlænget mod øst, og desuden forsynet med en gennemgående kvist, der på gårdsiden er trukket et fag frem og forsynet med et ur.

Hovedbygningen har tidligere haft to sidefløje, men har i dag blot én sidefløj opført i grundmur.

Store dele af jorden frasolgte i 1920.

I det indre er der planløsningen relativt velbevaret, dog med et nyere køkken med åben forbindelse til et mindre opholdsrum.

— KILDER

www.denstoredanske.dk

www.danskeherregaarde.dk

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

For Marsvinslund er den miljømæssige værdi knyttet til gårdens placering i det åbne landskab, med en udstrakt have bag hovedbygningen, samt et udstrakt grønt areal til venstre for den centrale tilkørselsvej. Området er præget af vidstrakte kig over åbne marker, der foruden at henvise til produktion og landbrug har adskillige gravhøje som bidrager til oplevelsen af et historisk miljø.

Endvidere findes en avlsgård nært beliggende nord for, som bidrager til oplevelsen af Marsvinslund som et landbrug. Tillige har avlsgården en runddannende effekt, der afslutter anlægget mod nord, og iscenesætter ankomsten til hovedbygningen, da vejen slynger sig udenom avlsgården, inden man ankommer i hovedbygningens midterakse.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

For Marsvinslund er den kulturhistoriske værdi knyttet til anlæggets traditionelle byggeskik og materialeholdning, der med bindingsværk med gennemstukne bjælkeender i den ældste del, og den senere udvidelse mod vest med traditionelt udførte kitfalsede vinduer og det syede stråtag med mønning fortæller om byggeteknik, materialeholdning og håndværk i 1600- og 1700-tallet. Endvidere kan

udviklingen i byggeteknik aflæses ved at den senere tilbyggede vinkelbygning mod øst er opført i grundmur.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi er knyttet til anlæggets overordnede hovedform, med den langstrakte gårdfacade med frontkvist, der giver bygningen en markant og traditionel fremtoning, som understreges af kontrasten mellem det rødt opstrøgne bindingsværk og de hvide tavler. Herved bliver bygningens konstruktive princip ophøjet til dekoration, der samtidig giver en umiddelbar forståelse af hvordan bygningen hænger sammen. De næsten ubrudte tagflader danner en rolig flade som afbalancerer de detaljerige facader, og får det samlede udtryk til at fremstå harmonisk.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I det ydre er de bærende fredningsværdier knyttet til hovedbygningens langstrakte bygningskrop i bindingsværk med pudsede tavler og det stråttækte tag med ubrudte tagflader og skorstene i rygningen, frontkvisten på begge sider, til sidebygningen i pudset grundmur og halvvalmet stråtag, de traditionelt udførte døre og vinduer samt den traditionelle materialeholdning.

I det indre er de bærende fredningsværdier knyttet til den traditionelle og generelt velbevarede planløsning, ældre og oprindelige døre, indfatninger og beslåning, bræddeløfter, plankegulve, klinkegulve, panelvægge samt trætrapper til førstesalen. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Ingen angivet.